

Bhairo Prasad Pathaka

Diksha vidhi

दीक्षा विधि

Sanskrit-

Paper - Handwritten

N.A. (Very old)

34 folio

13.5" x 4.4"

Incomplete (folio No. 17 & 24 missing)

६० १२२

दीक्षाविधिः

१

श्रीगणेशायनमः॥शिशुदिवाकरशोभिकलेवरंसदयचित्रमखण्ड
 तैवेभवम्॥निजजन्तामरशाखिनमर्चितंसुरनरैः प्रणमामिगजा
 ननम् १ शिवहमिन्द्रमुरेवरमैरेर्जुतंसशिवमीश्वरताप्रदवन्दनम्॥
 अशिवहारिपदाम्बुजसेवनंशिवमहंसततंहृदिभावये २ पशुपति
 वीरगममुखमागमनिचयंविविच्यचिरमनिशम् सुखबोधायशिशु

राम

१

नापशुपतिरुचयेभृशंसताज्जमुदे ३ श्रीशिवलिङ्गाहस्यस्थिरयशसः
स्वामिनःप्रभोःशिष्यःदीक्षाविधिमतिसरलंकुरुतेस्वामीहरीश्वरेणाम ४
अथदीक्षाविधानं॥काश्यांश्रीहरिकेशनन्दनवनेवारींश्रितोजाङ्ग-
मींश्रीमज्जङ्गममह्लिकाज्जुनमठेसिंहासनाधिशितःभिक्षुर्जङ्गमपु-
ङ्गवोऽप्यभिधयाश्रीसिद्धलिङ्गाऽन्यथास्वामीनामहरीश्वरःकृतिवरःकुर्वेत्स

ही दीक्षाविधिं॥ अथदीक्षाविधानलिख्यते॥ अथस्थलविचारः॥ ॥ गंगायां
 स्त यमुनायांचसरस्वत्यांवटेतथा॥ तृषद्वतीनदीतीरगोदावर्यामंनिधौ ?
 २ मा कावेरीगोतरीतीरवाप्यातीरसहावटेपुन्यायतनतीर्थेषुनदीनांसंगमेषु
 च भवनेषुचरम्येषु वनेषूपवनेषुच शिवक्षेत्रेशिवारामेसमीपेवाशुभेग्र
 हे॥३॥ शिवालयसमीपेवा देशिकसंगृहेपिवा॥ संसाररोगदुखस्यभेषजंमु

पां

राम

२

क्तिमाधनं॥ इति दीक्षास्थलानि॥ अथ०॥ दशहस्तं वा द्वादशहस्तं वा षोड
 षहस्तं वा॥ उर्ध्वं विस्त्रितं कुर्यात्॥ हस्तमात्रं खनेद्भूमिं पूरयेत्तेन पांशुना॥
 अधिका च उत्तमा स्यात् मध्यमा समपांशुना अधमा हीनपांशु स्यादर्थं॥ मा
 इह वर्जिता भस्मांगारतृषान् केशान् अस्थीनि परिवर्जयेत् तस्मिन् गर्ते पंच न
 रत्नानि क्षिपेत् तेनैव पांशुना गर्तं पूरयेत् हस्तमात्रं वा अर्धहस्तमात्रं वा॥

स्त्रां

भ

दी०

भ
३

उन्नतचतुरं वेदिकां कारयेत् सिष्यहस्तमानेन अथ तस्योपरि मंडपं रचये
तद्वा दशस्तं वा युक्तं वा षोडशस्तं वा तस्मिन् मंडपे चतुर्दिक्षु चतुर्द्वारं क
ल्पयेत् ॥ खदिरक्रमुकशाकु वेणुकोष्ठैः द्वारं कल्पयेत् विज्ञानं च प्रकल्पयेत्
तदनंतरं तोरणं घण्टादर्भमाला पुष्पमाला फलपल्लवैश्च आम्नपल्लवैर्विभूषये
त् तस्मिन् मंडपे गोमयेन वेदिकां लेपयेत् अथ पंचगव्येन प्रोक्षयेत् अप

रं

राम
३

विन्नःपवित्रोवा सर्वावस्थागतोपिवा यःस्मरेत्सततंरुद्रंस्वाहाभ्यंतरशुचिः
 इतिमंत्रेणकुशेनपंचगव्येनप्रोक्षयेत् अथआचार्यः ॐत्वल्हःॐपृथिव्या
 त्मनेनमः निवृत्तिकालात्मनेनमः इतिस्थानशुद्धिः पूर्वादिशु सर्षपान्वा
 महस्तेगृहित्वा दक्षणाहस्तेनगृहित्वाअष्टाद्य अपसर्पेतुयेभूतायेभूताये
 संभवेस्थिता येभूताविघ्नकर्त्तारस्तेनस्यंतुशिवाज्ञया इतिमंत्रेणसर्षपान्वा

भुविसंस्थि
 ता॥

ही०

४

किरेत् जलेन शीलमुत्पन्नं शीलेन स्थलसंस्थितं ॥ स्थलेन मेदिनीं सर्वमूलस्तं
भायशंभवे इति मंत्रेण मंडपस्य नमस्कारं कुर्यात् अथ संकल्पः श्रीशंभो राज्ञ्या
प्रवर्तमानस्या ~~अद्य~~ ब्रह्मणो द्वितीयप्रहरार्धे श्वेतवाराहकले वैवस्वतमन्वंतरे क
लियुगे प्रथमचरणे बौद्धावतारे विक्रमशके ~~भरत~~ वर्षे भरतखण्डे जांबुद्वीपे आर्या
वर्ते कदेशे महास्मशाने आनंदवने गौरीमुखे त्रिकंठकविराजिते भागीरथ्यां प

शिव

के

राम

४

श्रिमेतीरे अमुके स्थले अमुकसंवत्सरे अमुक ~~विषय~~ यने अमुकमासे अमुक प
 क्षे अमुकयोगे अमुकवारे अमुककरणे अमुकनक्षत्रे अमुकतिथौ ऋग्य
 जुसामाथर्वणागमशाखानां ॥ घंटाकर्णगजकर्ण रेणुर्क ~~रुक्~~ रुक् गुरुगोत्राणां दा
 वीरशैवतंत्रवीरमाहेश्वरतंत्रपरमरहस्यतंत्रशिवरहस्यतंत्रकारणतंत्रसूत्रा
 णां ये कोरामपण्डितारध्यमरुलू सिद्धरेवणसिद्धविश्वारध्यगौरवप्रवर्णानां हि

ही०

५

मवत्सेतुपर्यंतं वर्तमानानां। नानागोत्राणां भक्तमाहेश्वराणां अस्माकं कुटुंबं स
वानां क्षमैश्वर्यं विजयापुरोम्पैश्वर्यं भित्त्वध्यर्थं दीक्षाशीक्षामोक्षकारणार्थं।
लिंगपूजा अवसरानिमित्तार्थं शांभविंद्रीक्षांगुरुमुखात् अहंगृहणं करिष्ये इ
ति संकल्प्य अथ गौरीगणेशपूजनं करिष्ये पंचरंगैः पंचकमलानि गुरुः कार
येत्तु तंदुलेर्वीतिलैर्वार्कैर्येत् पंचकमलानि मध्यकमले पंचकुटुंबा एक वं राम

५

कुडंवातंडलान्स्थापयेत् पश्चिमकमलेतिलान्स्थापयेत् उत्तरकमले गो
धूमान्स्थापयेत् ॥ दक्षिणकमलेजीरिकान्स्थापयेत् पूर्वकमलेमाषान्स्था
पयेत् अथदैशिकः। भस्मरुद्रक्षौधारयेत् अथन्यासंचकारयेत् ॐ ॐ ॐ ॐ
गुहाभ्यां नमः ॐ नंतर्जनीभ्यां नमः ॐ मंमध्यमाभ्यां नमः ॐ शिंअनामिका
भ्यां नमः ॐ वांकनिष्ठिकाभ्यां नमः। ॐ यंक रतलकरपृष्ठाभ्यां नमः। इतिकरन्या

दी०

ह

साधनंतरं। षडंगन्यासः। ॐ ह्रां ॐ सर्वज्ञशक्तिधाम्ने हृदयाय नमः। ॐ ह्रीं नमः
तत्प्रशक्तिधाम्ने शिरोसे स्वाहा ॐ हूं मं अनादिबोधशक्तिधाम्ने शिखायै वोषट् ॥
ॐ ह्रै शिखतंत्रशक्तिधाम्ने कवचाय हुं ॐ ह्रौं वां अलुप्तशक्तिधाम्ने नेत्रत्रयाय
वोषट् ॐ ह्रः। यंत्रानंतरं शक्तिधाम्ने अस्त्राय फट् ॥ अथ० ॥ मूर्धूललाटकंठहृद
यनाभिस्थानादिन्यासः। यकारादिनकारांतं पंचाक्षरिन्यासः यं नमः मूर्ध्नि वं नमः

राम
ह

ललारे शिंनमः कंठे मंनमः । हृदये मंनमः नाभौ । ॐ ईशानः सर्वविद्यानां शिखि
 न्येनमः । उर्ध्वमुखे ईश्वरः सर्वभूतानां अंगदायै नमः पूर्वमुखे ॐ ब्रह्मा
 धिपतिर्ब्रह्मणो धिपतिर्ब्रह्मा जेष्ठायै नमः ॥ दक्षिणमुखे ॐ शिवो मे अस्तु मरी
 च्येनमः वाममुखे ॐ सदा शिवो म् ॥ ज्वलिन्येनमः पश्चिममुखे ॐ तत्पुरुषाय
 विद्महे शांत्येनमः । पूर्वमुखे ॐ ॥ महादेवाय धीमहि विद्यायै नमः दक्षिणमु

ही०

७

खे॥ ॐ तन्नो रुद्रः प्रतिष्ठो येनमः । वाममुखे॥ ॐ प्रचोदयात्तनिवृत्त्येनमः । पश्चि
ममुखे॥ ॐ ईशानवक्त्राय नमः । उर्ध्वमुखे ॐ अघोरेभ्यो तमसे नमः । हृदये ॐ य
घोरेभ्यः मोहाये नमः । कंठे ॐ अघोर अस्थायै नमः । दक्षिणांसे ॐ घोरतरेभ्यः क
निष्ठायै नमः । वामांसे॥ ॐ सर्वतः सर्वमृत्यवे नमः । नाभौ अथ कलशस्थापन
विधिः । स्वर्णमयान्वारजतमयान्वाताम्रमयान्वालोहमयान्वा । मृण्मयान्वा ।

राम

७

(ताम्रमयान्वालोहमयान्वा) आनयेत्कलशान्भग्नान्प्राचीर्नात्यजेत्तूर्तो ^तर्थो
 द्वेनक्षालयेत्। पंचाक्षरेण मंत्रेण ॥ ॐ ह्रीं हूं ह्रौं तत्तु ह्रौं च ईशानाय नमः । इति
 मंत्रेण मध्यकलशे प्रोक्षयेत् ॥ ॐ हूं ईशानाय नमः । पूर्वकलशे प्रोक्षणां ॐ हूं ईशा
 नाय नमः पश्चिमकलशे प्रोक्षणां पश्चिमकलशे परिदक्षिणाहस्तं स्थापयित्वा
 नं इति धीतवर्णां ~~स्मरेत्~~ स्मरेत् । एवं उत्तरकलशे परिमं इति रक्तवर्णां स्मरेत् एवं दक्षि
 उत्तरकलशे प्रोक्षणां ॥ ॐ ह्रीं ईशानाय नमः दक्षिणकलशे प्रोक्षणां ॥ ॐ ह्रीं ईशानाय नमः ।
 पश्चिमकलशे प्रोक्षणां ॥

ही०

८

एकलशेकृष्णवर्णशिंदतिस्मरेत् (एवंदक्षिण) पूर्वकलशेहमवर्णवंदतिस्मरे
त् विश्वेशं सद्गुरुं ईशानं स्फटिकवर्णयंदति मध्यकलशे स्मरेत् पश्चिमकलशे
परिहस्तं स्थापयित्वा षडक्षरमंत्रं स्मरेत् उत्तरकलशेपि एवं हस्तं स्थापयित्वा
ॐ ह्रीं हूं नमः शिवाय नमः शिवाय इति स्मरेत् एवंदक्षिणकलशेपरि ॐ ह्रीं हूं
हूं ह्रीं नमः शिवाय पूर्वकलशेपरि एवं हस्तं स्थापयित्वा ॐ ह्रीं नमः शिवाय एवं

राम
८

मध्यकलशोपरिहस्तंस्थापयित्वा ॐ ह्रीं हूं नमः शिवाय पश्चिमकमलसमीपे
रेणुकाचार्यस्थाने ऋत्विजं स्थापयेत् उत्तरकमलसमीपे मरुलाचार्यप्रतिनिधि
ऋत्विजं स्थापयेत् दक्षिणकमलसमीपे पंडितागध्वप्रतिनिधि ऋत्विजं स्थाप
येत् पूर्वकमलसमीपे रामदेवप्रतिनिधि ऋत्विजं स्थापयेत् रेवणाचार्यप्रतिनि
धि ऋत्विजः आसनं दद्यात् तदासनोपरि ऋत्विक् उपविश्य इहं मंत्रं उदीरयेत्

घो

ही० चंचतसौदामिनीयं स्फुरितमतिशयं यत्सदासुस्मरूपं जोतिर्ज्वालामयं यद्यति
पतिहृदये दीपवद्वेदसारं तत्त्वो^पपत्तिबीजं शिवमशिवहरं सर्वतोवक्त्रनेत्रं ध्या
येत्त^म नगम्यं शुभदमभयदं कर्मसाधारण्यतत्वं श्लोक १॥ रेवणाचार्यः कृत्वि
कृतदनंतरं पश्चि^मकमलोपरि कलशं स्थापयेत् अथ कलशस्थापनमंत्रः प्रा
लेयामलमिंदुकुंदधवलंगोक्षीरफेनप्रभं भस्माभ्यंगमनंगदेहदहनं ज्वाला

राम
२

लि वेङ्गोर्लोचनं ब्रह्मेन्द्रादिमुरुज्जगैस्तुतिपदैर्ऋग्वेदशाखामयंसद्योजातमिदं कलं
करहितं स्थारोमं रं पश्चिमं कलशमध्ये पीतवर्णं नकारं ध्यायेत् सद्योजातं प्रप
द्यामि कलां अर्चयामि स्थापयामि पूजयामि सद्योजातायै नमः कलां अव
यामि स्थापयामि पूजयामि भवे कलां अवयामि स्थापयामि पूज० भवे कलां अ
वयामि स्थापयामि पूज० नाति भवे कलां अवयामि स्थापयामि पूजयामि भवस्व

ही०

३०

मां कलां अह्यामि स्थापयामि पूजयामि भव कलां अह्यामि स्थापयामि पूजया
मि उद्वाय कलां अह्यामि स्थापयामि पूजयामि अथ आचार्यः ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं न
मः शिवाय इदं मंत्रं जपेत् उत्तर कमल समीपे मरुलाचार्य प्रतिनिधे कृत्वा
समीपे आसनोपरि स्थित्वा इदं मंत्रं उद्दीरयेत् जोतिस्तं भायमानं स्फुटतरदिनकृतं
कोरि कोरि प्रकाशं मूलस्तं भाभिधं मुनिभिरनुदिनं दृश्यते नर्घ्यं कायं अथाद्यं मू
ये

राम

१०

नियुक्तं स्थिरतरसुखदं भुक्तिमुक्तिं प्रदं च ध्यायेत्तद्भ्यानगम्यं शुभदं भयदं कर्तुं
सादोतत्वं ॥ अथ कलशस्थापनमंत्रः गौरं कुंकुमपिंजरं शुतिलकं व्यापांडुगंड
स्थलं भ्रूविशेषकयाक्षवीक्षणालसत्करणोत्पलं सौंदरं याजुर्वेदमिदं सुधाप्रहा
सितं नीलात्मकालं कर्तुं ॥ वामं सिद्धसुखसुरेंद्रनमितं वत्क्रं हरस्योत्तरं ॥ इति मंत्रे
ण कलशं स्थापयेत् अथ कलशमध्ये रक्तवर्णीमकारं ध्यायेत् ॥ वामदेवस्य कला

ही० पूजयेत् वामदेवाय नमः कलां अवहामि स्थापयामि पूजयामि १ जेष्ठाय न
 मः कलां अवहामि स्थापयामि पूजयामि २ अश्विनय नमः कलां अवहामि स्थाप
 यामि पूजयामि ३ रुद्राय नमः कलां अवहामि स्थापयामि पूजयामि ४ ॥४॥ कालाय नमः
 कलां अवहामि स्थापयामि पूजयामि ५ कैले^{वि}कराय नमः कलां अवहामि
 स्थापयामि पूजयामि ६ बलाय नमः कलां अवहामि स्थापयामि पूजयामि ७ बलविकराय

राम
 ११

जातादिक्रमेण वेष्टयेत्। अथ सूत्रे वेष्टनमंत्रः। ॐ परिवाजपतिः कविर्गग्निरेह व्या
न्यक्रमीत। दधत्तर्त्तानि दासुखे॥ अ०। पंचामृतं। पंचगव्यं गृहीत्वा षडक्षरमंत्रेण
गुरुः सद्योजातादिक्रमेण कलशान् प्रोक्षयेत्॥ अथ कलशान् एकैकपट्टवस्त्रेण
वेष्टयेत्। देशिकोत्तमः॥ अथ सद्योजातादिकलशेषु क्रमेण॥ पंचाक्षरेण मंत्रेण। आ
म्रपल्लवान् पुनः। इर्वां कुरान् पुनः। पूर्णी फलवान्॥ नागवल्ली दलान्॥ विल्वपत्रं अथा

दी०

१७

मार्गे तु लसीधात्रीनिर्गुडि एतानि र्पत्राणि पंचाक्षरेण मंत्रेण संघोजातादि क्रमेण गुरुः
निक्षिपेत् करवीराणि पुष्पाणि कलशेषु निक्षिपेत् । अथ संघोजातादि कलशोपरि धा-
नपूर्णापात्रं धत्वा तस्मै मंत्रः ॥ ॐ पूर्णादर्वि परापत सुपूर्णा पुनरापत वसने व विक्री-
णा बहा इषमूर्जं पंशत क्रैता इति मंत्रेण कलशोपरि पूर्णापात्रं धत्वा अथ संघोजाता-
दि क्रमेण कलशेषु वरुणा मावाहयेत् ॥ तत्वायाम ब्रह्मणा वंदमानस्तदा शास्ते यज

राम

१७

नमः कलाञ्च० स्था० पू० ॥८॥ कलाञ्चवह्मिस्थापयामि पूजयामि ९ सर्वभूतह
 मनाय नमः कलाञ्चवह्मिस्थापयामि पूजयामि ॥१०॥ मनः इति कलाञ्चवह्मि
 मिस्थापयामि पूजयामि ११ इन्मनाय नमः कलाञ्चवह्मिस्थापयामि पूजयामि
 १३ अथ मरुलाचार्य प्रतिनिधिऋत्विजः उत्तरकलशस्य समीपे ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं नमः
 शिवाय इदं मंत्रं जपेत् अथ दक्षणा कमलस्य समीपे पण्डितारध्य प्रतिनिधिऋत्वि

दी०

१५

जः आसनेनापरिस्थित्वा इदं मंत्रं उदीरयेत् । हेमव्रत्तांडकोरिर्दशभुजपरिघैर्पंचव
क्रैः स्त्रिनेत्रैः । नानालंकारपूर्वरविशशिमहतः शारदिंदुप्रकाशैः पंचमूर्त्यैकतत्वं
त्वभयकरमलंध्यायेते दिव्यनादंध्यायेत तथ्यानगमं शुभदमभयदं मूर्ति सादा
रूपतत्वं ॥ अथ क्रुत्विजः दक्षणा कमलोपरिकलशं स्थापयेत् । अथ कलशस्थाप
नमंत्रः कालाभ्रभ्रमरांजनघुतिनिभं व्याहृतपिंगेक्षणां बालेन्दुघुतिकोरिदं शृणु

राम

१२

गलं प्रोद्भासिताथर्वणं। सूर्योत्तुंगफणासहस्रमणिभिः कापालमालाधरं॥ घोरं द
क्षिणामीश्वरस्य वदनं भ्रूमंगोरौद्रं मुखं। अथ कलशमध्ये क्लृप्तवर्णशिकारं ध्या
येत्। अथ कलशमध्ये अघोरस्य अष्टकलां स्थापयेत् अघोरेभ्यः कलां अवाह्या
मि स्थापयामि पूजयामि॥१॥ अथ घोरेभ्यः कलां अवाह्यामि स्थापयामि पूजयामि घो
रघोरक० अवा० स्था० पूजयामि॥ तरेभ्यः कलां अवाह्यामि स्थापयामि पूजयामि

ही०

१३

सर्वेभ्यः कलां अवह्यामिस्थापयामिपूजयामिसर्वः कलां अवात्यामिस्थापयामिपू
जयामिनमस्तेस्तु रुद्ररूपेभ्यः कलां। अवह्यामिस्थापयामिपूजयामि॥ अथ० ऋत्वि
जः ॐ ह्रां ह्रीं हूं ह्रें नमः शिवाय॥ अ० पूर्वकमलसमीपे रामदेवप्रतिनिधे ऋत्विजः आ
सनोपरिस्थित्वा॥ इदं मंत्रं उदीरयेत्॥ लिंगाकारं सुपिंगलज्वलदनलशिखां भासुरं
भासमानं तस्याधोर्ध्वभागे मुखकमलमलं शोभितं शोभमानं सार्धोनेत्रत्रयाणाम

राम

१३

वयवनिरुतंलिंगमूर्त्याविधानंध्यायेतध्यानगम्यंशुभदमभयदंमूर्तिसाहारव्यत
त्वं॥अ०॥ऋत्विजःकलशंस्थापयेत्॥तस्यमंत्रः॥संवर्तान्नितडितप्रदीप्तकनकं
ते पस्पदि॥जोऋणांगभीरेश्वरसामवेदविदितं प्रोद्भासिताम्राधरंगंगोत्तंगतरंगपि
गलजयाबालेन्दुनेत्रत्रयं॥वक्त्रं तत्पुरुषं मुनेन्द्रनमितं पूर्वमुखं शूलिनः॥अथ०
कमलमध्ये हेमवर्णवकारं ध्यायेत्॥तदनंतरं कलशमध्ये तत्पुरुषं कलां स्थाप०

ही०

१४

तत्पुरुषायविद्महे। कलांश्चवाहामिस्थापयामिपूजयामिमहादेवायधीमहितन्तो
कलांश्चवाहामिस्थापयामिपूज०। रुद्रकलांश्चवाहामिस्थापयामि॥ पूज०। प्रचोद
यात्कलांश्चवाहामिस्थापयामिपू०॥ अ०। ऋत्विजः॥ ॐ ह्रीं हूं नमशिवाय॥ इदं मे
त्रं जपेत्॥ अ०। गुरुः मध्यकमलसमीपे आसनोपरिस्थित्वा इदं मे त्रं उदीरयेत्॥
द्रागीष्टं दिव्यलिंगं। स्फुरिततरनिर्भस्थूलमाद्यं वरास्मिन्। शान्तात्मा ईश्वरोऽयं कम

राम

१४

लसममुरैपंचमूर्द्धाचतुर्भिः दिव्यकल्पं वरं सिचराणायुगलयुक्चाष्टवाहश्चदंडं
ध्यायेत्तत्स्थानगम्यं शुभदमभयदंशैवसादारव्यतत्त्वं ॥ गुरुः मध्यकमलोपरि
कलशं स्थापयेत् ॥ ॐ कलशस्थापनमंत्रः व्यक्ताव्यक्तगुणोत्तरं च विमलं षट्त्रिंश
तत्वाधिकं वेदाद्यक्षरमंत्रशास्त्रनिलयं ध्येयं सदा योगिभिः । सर्वज्ञत्वमधीश्वरत्व
मचलं सूक्ष्मानिर्गुणं परं शान्तं पंचममीश्वरस्य वदनं सेव्यं च तेजोमयं । यकारं
६॥

दी०

१५

स्फटिकवर्णकलशमध्येध्यायेत्। पुनः ईशानादिकलां स्थापयेत् ईशानः सर्ववि
द्यानां कलां अवाह्यामि स्थापयामि पू०॥ ईश्वरः सर्वभूतानां कलां। अवाह्यामि स्थाप
यामि पूजयामि ब्रह्माधिपतिः कलां अवाह्यामि स्थापयामि पूजयामि ब्रह्मणोधि
पतिः कलां अवाह्यामि स्थापयामि पूजयामि ब्रह्माशिवो मे असु सदा शिवो मू क
लां अवाह्यामि स्थापयामि पू०॥ अ॥ गुरुः षडक्षरं जपेत्॥ अ०॥ पश्चिमकलशे

राम

१५

वरुणाचार्यप्रतिनिधिक्रत्विजः जलेन पूरयेत् । तस्य मंत्रः ॐ अथोवाद्दृष्टं सर्वविश्वा
 भूतान्यापः प्राणावा आपः पशवं आपो न्नमापो मृतमापः संम्राडापो विराडापः स्वरा
 डापे ~~च~~ द्वाष्टं ~~पि~~ जेति ~~पुं~~ ~~पि~~ यजू ~~पुं~~ ~~पि~~ पः सत्यमापः । सर्वदेवता आपः । ॐ भू
 भुवः । एवं उत्तरकलशं मरुलाचार्यप्रतिनिधिक्रत्विजः । अनेनैव मंत्रेण वामदेव
 संज्ञिककलशं जलेन पूरयेत् । एवं दक्षिण अधोरसंज्ञिककलशं पण्डिता गृह्यप्रति
 क

२४
 आपो

आपो

हि०

१६

निधिऋत्विजः पूर्वोक्तेन मंत्रेण जलं पूरयेत्। अथ तत्र पुरुषसंज्ञिककलशं पूर्वदि
शायां स्थितं। रामदेवप्रतिनिधिऋत्विजः पूर्वोक्तमंत्रेण जलं पूरयेत्। अथ गुरुः॥ म
ध्यदेशानसंज्ञिककलशं पूर्वोक्तमंत्रेण जलं पूरयेत्। अथ कलशेषु मध्ये पंचरत्नं
क्षिपेत्। ॐ परिवाजपतिः कविरग्निरेह व्यान्यक्रमीत दधत् रत्नानि दासुखे। इति
मंत्रेण पंचरत्नं क्षिपेत्। अथ॥ गवाक्षसदृशैः सूत्रैः पंचत्रिकुसुमैः। तंतुभिः सद्यो

राम

१६

मानोहविभिः आहोमानोवरुणेहवोध्यूरु^पसमानआयुःप्रमुक्षीःवरुणदहागं
छद्रहतिष्ठ॥ अथकलशेषुसद्योजातादिक्रमेणसद्योजातादिकलशेषुअवाहेत्
अ॥ मंत्रः सद्योजातंप्रपद्यामिसद्योजातायैवेनमो नमः भवेभवेनातिभवेभवस्वमां
भवोद्भवाय नमः । इ. मंत्रेणसद्योअवाहेत् हस्तेअक्षतांगुह्रित्वाकलशोपरिशित्त्वा
कलशेसद्योजातंशिवंचिंतयेत् ॥ अथध्यानं ॥ प्रालेयामलमिंदुकुंदधवलं ॥ गोक्षी

ही०

१८

रफेनप्रभुं। भस्माभ्यंगमनंगदेहदनंज्वालावलीलेचनं। ब्रह्मेन्द्रादिमरुद्गणोत्तुतिपरं
 रूवेदशाखामयंसंघाजातमिदंकलंकरहितंस्थारणोर्मुखंयश्चिमं॥ अथउत्तरकलशेवा
 मदेवंअवाहेततस्यविधिहस्तेअक्षतांगुहित्वा॥ वामदेवायनमोजिषायनमोश्रेष्ठायन
 मोरुद्रायनमंकालायनमः कलविकरणायनमोबलविकरणायनमोबलायनमोबल
 प्रमथनायनमस्सर्वभूतहमनायनमोमनो^{न्मना}यनमः॥ इतिमंत्रंपठित्वाकलशोपी
 य

शम
१८

अक्षतांक्षित्वा॥ वामदेवंध्यायेत् गौरंकुंकुमपिंजरंश्रुतिलकं च्यापांडुगंडस्थलंभूविशे
 पकराक्षवीक्षणलसत्करणेप्लवंसौंदरं। याजुर्वेदमिदंमुधाप्रहसितं। नीलालकालंक
 तं वामंसिद्धसुणसुरेंद्रनमितं वच्रंहरस्योत्तरं॥ इत्यादि॥ अथदक्षिणअघोरकलशे
 अघोरंअवाहेत्॥ अघोरेभ्योयघोरेभ्योघोरघोरतरेभ्यःसर्वेभ्यःसर्वसर्वेभ्योनमस्तेअ
 नुरुद्ररूपेभ्यः॥ इतिमंत्रेणअवाहनंहस्तेअक्षतांगृहित्वाअघोरकलशोपरिनिक्षिपेत्

३० अथ कलशे अघोरं ध्यायेत् ॥ अथ ध्यानं ॥ कालाभ्रभ्रमरांजनद्युतिनिभं व्यावृत्तपिंगे
 ३२ क्षणं बालेन्दुद्युतिकोटिदंष्ट्रयुगुलं प्रोद्भासिताथर्वणं । सर्पोत्तुंगफणासहस्रमणिभिः
 कापालमालाधरं ॥ घोरं दक्षिणमीश्वरस्य वदनं भ्रूमंगौरोद्वं मुखं ॥ इत्यादि मंत्रेण ॥
 अथ पूर्वकलशे ॥ तत्पुरुषं अवाहेत् ॥ अथावाहनं ॥ हस्ते अक्षतांगहित्वा तत्पुरु
 षाय विद्महे महादेवाय धीमहि तन्नो रुद्र प्रचोदयात् ॥ इति मंत्रं पठित्वा कलशे परि
 त्वा क

राम
 १२

अक्षतांक्षिपुत्वा॥ अथतत्पुरुषस्य ध्यानं संवर्तानितदितप्रदीप्तकनकं पस्पर्दिते
 जोत्तुं गंगंभीरेश्वरसामवेदविदितं प्रोद्भासितां म्नाधरं॥ गंगोत्तुं गतरंगपिंगलजयबालं
 दुनेत्रत्रयं वक्त्रं तत्पुरुषं सुरेंद्रनमितं पूर्वमुखं शूलिनः। इत्यादि॥ अथ मध्य ईशानक
 लशे ईशानं अर्वाहेत्॥ तस्याविधिहस्ते अक्षतां गृहीत्वा। ॐ ईशानः सर्वविद्यानामीश्व
 रः सर्वभूतानां ब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोधिपतिर्ब्रह्माशिवो मे अस्तु सदा शिवो॥ इ. मंत्र. प०

ही०

२०

त्वाकलशोपरिअक्षतांक्षिपेत्॥अथध्यानं॥अक्ताव्यक्तगुणोत्तरंचविमलंषट्त्रिंशत
त्वाधिकंवेदाद्यसुरमंत्रशास्त्रनिलयं।ध्येयंसदायोगिभिःसर्वज्ञत्वमधीश्वरत्वमच
लंसुक्ष्मातिसुक्ष्मात्परं।शान्तेपंचममीश्वरस्ववदनंसेव्यंचतेजोमयंॐमनोज्ञतिर्जु
षतामाज्जपस्यहृहस्पतिर्यज्ञमिमंतनोहृरिखंयज्ञंसमिमंदधातुविश्वेदेवासद्दहमा
दयंतामोंप्रतिष्टुतिमंत्रेणसद्योजातादिक्रमेणसर्वेषांकलशानांप्राणप्रतिष्ठांकुर्यात्

राम

२०

ॐ

अथ कलशानां पूजा ॥ ॐ ह्रीं हूं नमः शिवाय ॥ इति मंत्रेण अर्घ्यपाद्ये आचमनीयं
 स्ना ~~न~~ पुनराचमनीयं वस्त्रोपवस्त्रं यज्ञोपवीतं पुनराचमनीयं गंधाक्षतापुष्पधूपदी
 पनैवेद्यप्रथमं कलशशेकदलीफलां नैनारिकै ~~न~~ नैवेद्यं समर्पयेत्तांबूलं दद्यात् पुनः
 धूपं पुनः दीपं च दद्यात् । ततः कर्पूरनीरांजनं ततः पुष्पांजलिं एवं ॥ ॐ ह्रीं नमः शिवा
 य ॥ इति मंत्रेण उत्तरवामदेवकलशस्य पूजनं कुर्यात् ॥ अर्घ्यपाद्ये आचमनीयं ~~न~~ स्ना

ही० पुनराचमनीयं वस्त्रोपवस्त्रयज्ञोपवीतं पुनराचमनीयं गंधाक्षतापुष्पधूपदीपनैवेद्य
 २१ गुडमिश्रं च पिष्टं नैवेद्यं दद्यात् ततः कर्पूरं नीरांजनं ततः पुष्पांजलिं । एवं ॥ २ ॥ ॐ ह्रीं हूं
 हूं ह्रें नमः शिवाय इति दशाक्षरेण मंत्रेण दक्षणा अघोरकलशस्य पूजनं ॥ अर्घ्यपाद्यं
 स्ना आचमनीयं न पुनराचमनीयं ॥ वस्त्रोपवस्त्रयज्ञोपवीतं पुनराचमनीयं ॥ गंधा
 क्षतापुष्पधूपं दीपनैवेद्यं तत्र तिलमिश्रं च नक्तं नैवेद्यं समर्पयेत् तांबूलं च दद्यात् ॥

राम
 २१

नः धूपं पुनः दीपं च दद्यात्ततः कर्पूरं निरांजनं ततः पुष्पांजलिं ॥ ॐ ह्रीं हूं नमः शिवाय । इ
ति मंत्रेण पूर्वदिशितं तत्पुरुषकलशस्य पूजनं ॥ अर्घ्यपाद्यं आचमनीयं स्नानं पुनराच
मनीयं वस्त्रोपवस्त्रं यज्ञोपवीतं पुनराचमनीयं । गंधाक्षता पुष्पधूपदीपैर्नैवेद्या ॥ तत्र
नैवेद्यं । गोधूमचूर्णघृतशर्करानैवेद्यं समर्पयेत् ॥ तांबूलं च दद्यात् पुनः धूपं पुनः दीपं
च दद्यात् ॥ ततः कर्पूरं निरांजनं ततः पुष्पांजलिं ॥ ॐ नमः शिवाय इति मंत्रेण ॥ ॥

ही०

२२

मध्ये ईशानकलशे देशिकः पूजनं कुर्यात् ॥ अर्घ्यपाद्यं आचमनीयं ^{स्नानं} पुनराचमनीयं वस्त्रोपवस्त्रं यज्ञोपवीतं पुनराचमनीयं गंधाक्षता पुष्पधूपदीपनैवेद्यं पायसनैवेद्यं च दद्यात् ॥ ततः तांबूलं च दद्यात् पुनः धूपं पुनः दीपं च दद्यात् ॥ ततः कर्पूरं नीरांजनं ॥ ततः पुष्पांजलिं ॥ अथ वेद्या ईशानादिर्कुंभागे हस्तमात्र उन्नतीं हस्तमात्र विस्त्रितस्थंडिलोपरितिलतंदुलमिश्रितेन पद्मं रचयेत् ॥ तत्र घटं निधाय तस्मिन् जलं पूरयेत् ॥

राम

२२

गुरुपादौ^{बु} जस्मरेत्शौचादिकं कृत्वा दंतधावनं च। स्नानं कुर्यात्। तदनंतरं धीतवस्त्रं च धारयेत्
 यथाशक्त्या शृंगारं च कुर्यात्॥ शिवभक्तेभ्यो हृत्पुष्पानुक्रमतो विभूतिं च तांबूलं च दत्त्वा पुष्पमाला
 द्यैः सम्पुगर्चयेत्। अथ०॥ सर्वेषां शिवभक्तानां प्रदक्षिणां कृत्वा॥ प्रणामेत् किंचित् शक्त्यानुसा
 रतः। दक्षिणां दद्यात्। तदनंतरं। आचार्यपादौ उपेत्य दंडवत् प्रणवेत् स्वर्णपुष्पैः वित्तानुसा
 रतः शिष्यः गुरुं पूजयेत्। अथ गुरुः प्राङ्मुखोऽपविर्त्तमानः शिष्यः पश्चिमाभिमुखं स्थापयेत्॥ नमः
 ॐ स्वस्त्य

ही०

२४

शिवाय अनेन मंत्रेण शिष्यः स्वस्तिकासने उपविष्य ॥ अथ गुरुः सिध्यं समा लोका शिवत
 त्वं चिंतयेत् ॥ पद्मासने उपविष्य ॥ प्राणायामं च कुर्यात् अथ गुरुः स्वहृदि सगुरुं ध्यायेत् ॥ अ
 थ गुरुः लिंगमुद्रां कृत्वा आयुतं प्राणं जपेत् यथा शक्तिपंचाक्षरं जपत्वा ॥ अथ गुरुः वामह
 स्ते भस्मं धृत्वा दक्षणाहस्तेन अर्च्छेत् ॥ अग्निं ॥ तिभस्म वायुं ॥ तिभस्म जलमिति भस्म स्थल
 मिति भस्म ॥ मेति भस्म सर्वं ॥ ह्वाद्दं भस्म इति मंत्रेणाभिमं असिष्यस्य सर्वांगं लेपयेत् त्रि
 षो भस्मेति भस्म रि

रि

राम

२४

ॐ अपोवा इहं सर्वविश्वाभूतान्यापः प्राणावा आपः पशवः औपोन्तमापोमृतमा
 पः संम्राडापो विराडापः श्रवाडापच्छं^{दा} ऽं स्यापोजोतिः ऽं स्यापोयजूं स्यापः सत्यमा
 पः सर्वदेवता। आपः ॐ भूर्भुवः इति मंत्रे जलं पूरयेत् ॥ तस्मिन् घटे पंचरत्नं सर्वै^{र्वै}
 षधिकुशकूर्चपुगीफलहिरण्यं आम्रपल्लवानक्षिपेत्। त्रिसूत्रेण वेष्टयेत् कला
 शेषरूपं अर्वाहेत् ॥ तदनंतरं प्राणप्रतिष्ठां कुर्यात् चंदनेन लेपयेत् पुनर्वस्त्रोपव

दी०

२३

स्त्राभ्यांभूषयेत्पुष्पमालाभिः पूजयेत्तत्सोपरि नारिकेलं समर्पयेत् । इति मंगलकलशं
॥ तत्कलशोपरि वृषारूढं ॥ सांगं शिवं पूजयेत् ॥ षडक्षरेण मंत्रेण अर्घ्यपाद्यं आचमनी
यं यज्ञोपवीतं ॥ वस्त्रोपवस्त्रपुनराचमनीयं गंधं पुष्पं धूपं दीपं पायसं नैवेद्यं पुनराचम
नीयं । तौ वृत्तं पुनः धूपं दीपं दक्षिणानि गंजनापुष्पाजलिं ॥ इ० कलशविधिसमाप्तं ॥ दीक्षा
दिनात् पूर्वदिने कृतोपवाससिष्यः अथवा पूर्वदिने कृतदुग्धाहारः । दीक्षादिने प्रातरुत्थाय

राम

२३

पुंङ्गचकुर्यात्॥ हृद्राक्षान्धारयेत्॥ अथ सिष्यः सद्योजातादिमंत्रैः षडंगान्यासं कुर्यात् सद्यो
 जातादिपंचब्रह्ममंत्रैः न्यासं कुर्यात् ॐ अंगुष्ठाभ्यां नमः॥ सद्योजातं प्रपद्यामि इति मंत्रे
 ण तर्जनीभ्यां नमः। वामदेव इति मंत्रेण मध्यमाभ्यां नमः। अघोर इति मंत्रेण। अनामिका
 भ्यां नमः। तत्पुरुष इति मंत्रेण कनिष्ठिकाभ्यां नमः। ईशान इति मंत्रेण करतलकरपृष्ठा
 भ्यां नमः॥ ॐ हृदयाय नमः। सद्योजातं प्रपद्यामि इति मंत्रेण शिखे स्थाहा॥ वामदेव इति मं

ही०

२५

त्रेणशिखायैवषट्॥अघोरइतिमंत्रेणकवचायहं।तत्पुरुषइतिमंत्रेणनेत्रत्रयायवौषट्
 ईशानमंत्रेणास्त्रायफट्।अथगुरुःशिष्यायलिंगं दद्यात्।अयंमेहस्तोभगवान्।अयंमे
 भगवत्तरः।अयंमेविश्वभेषजोऽयंमेशिवाभिर्मृषणा॥अयंमाताअयंपिताअयंजीवातुण
 गमत।अनेनमंत्रेणलिंगंवामकरतलमध्येस्यापयित्वा ॐ तत्पुरुषायनमः।ह्रौं ह्रूं संमं
 क्षंतं यंमेशिवायनमः।इदंमंत्रंपठित्वाहस्तेपुष्पं गृहीत्वाकरसंपुटे कृत्वा हृदयाकाशात्

राम
२५

नाशिकाद्वारे मनसा ईश्वरं पुष्पे अवाहयेत् । तत् पुष्पं लिंगोपरि दृत्वा शिवलिंगे शिवंध्याये
 त् ॥ अथ गुरुः ॥ शिवलिंगस्य प्राणप्रतिष्ठां कुर्यात् ॥ ॐ आर्द्रो क्रौं यं रं लं वं शं षं हं सः ॥ लिंगस्य
 प्राण इह प्राणः ॐ आर्द्रो क्रौं यं रं लं वं शं षं हं सः ॥ लिंगस्य जीव इह स्थितः ॥ ॐ आर्द्रो क्रौं यं
 रं लं वं शं षं हं सः ॥ लिंगस्य त्वक् चक्षुश्चोत्ररसना घ्राणवाक् पाणिपादपायूपस्थानि सर्वे दि
 पाणि इह स्थितानि सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा ॥ इति मंत्रेण लिंगस्य प्राणप्रतिष्ठां कुर्यात् ॥ अथ

दी० अर्घ्यदानं। तस्य प्रकारः ताम्रपात्रे जलं गृहीत्वा॥ तस्मिन् जले। कुशाग्नितिलसिद्धार्थ। यवव्री
 यः ॥ हंसिप्ता॥ ॐ देवाय देवेभ्यो अर्घ्यं ये ते विश्वाय देवाय स्वाहेति विश्वाय देवाय॥ सह गत
 २६ विश्वतो हस्त। उत अर्घ्यं समर्पयामि। अथ पाद्यप्रकारः॥ पाद्यपात्रे जलं गृहीत्वा॥ तस्मि
 न्जले॥ सिद्धार्थं कुंकुमदुर्वाकोशलावङ्। कंशशिएतानि वस्तूनि क्षिप्त्वा पादोऽस्य विश्वा
 भूतानि त्रिपादस्यामृतं। दिवि त्रिपादूर्ध्वं उदैतत् पुरुषः पादोऽस्य पाद्यं स्वाहेति पाद्यं समर्प

गम
 २६

यामिआचमनीयपात्रेजलंगृह्णित्वा। तस्मिन्जलेफलंकचूरंकर्पूरंकोरुंकाशमीरंरुल
 कंसिप्त्वा॥ अथ~~च~~चमनीयमंत्रः। विश्वतश्चक्षुस्तःविश्वाधिकोरुद्रोमहर्षिःसद्योजात
 वामदेवअघोरैतत्पुरुषेशायनमः। ई~~क्ष्मि~~^{क्ष्म}चमनीयं॥ अथतैलाभ्यंगमूलमंत्रेणमाच
 रत्॥ इति तैलाभ्यंगस्नानं। तदनंतरंजलेनस्नापयेत्। अथदुग्धस्नानं। तस्यमंत्रः। ॐ प
 यःॐ पृथिव्यां पयोऽवधीषु। पयोर्दिव्यं तरेव पयोधाः। पयस्वतीः। प्रादिषः शान्तुमद्यं इति

ही०

२७

दुग्धस्नानं। ततः जलेन स्नापयेत्। मूलमंत्रेण तदनंतरं। आचमनीयं। मूलमंत्रेण। अ
थ दधिस्नानं। तस्य मंत्रः। अथ॥ दधिक्राम्णो अर्कोषि। विष्णो रश्मिस्त्वजिनः सुरभिर्नो
मुखाकरत्प्राण आयुः श्वितारिषत्। दधिस्नानं समर्पयामि दधिस्नानं ते॥ ततः पुरुषा
यविष्महे महादेवाय धीमहि तन्नो रुद्र प्रचोदयात्। इति मंत्रेण जलेन स्नापयेत्। ततः
आचमनीयं मूलमंत्रेण॥ अथ॥ घृतस्नानमंत्रः। ॐ शुक्लमग्निजोतिरग्निजोशि। दे

राम

२७

वासवितावापुनानुच्छिद्रेण। प्रवित्रेण सोमसूर्यस्पर्शमभिः। इति मंत्रेण घृतस्नानं॥ अ
 थ जलस्नानं। मूलेन आचमनीयं॥ अथ मधुस्नानं। मधुवाता कृतायते। मधुक्षरं तिसिं
 धवः। माध्वीर्णसंतोषधीः मधुनक्तमुतोषत। मधुमत्पार्थिंश्रजः। मधुद्यौरस्तुनः। पि व
 ता। मधुमान्नोवनस्पतिर्मधुमां। अस्तु सूर्यः माध्विर्गावो भवंतु नः॥ इति मधुस्नानं। अथ
 वामदेवेन मंत्रेण॥ जलेन स्नानं॥ अथ शर्करास्नानं। इति मूलमंत्रेण सद्योजातेन जल

ही०

२८

स्नानं समाचरेत्॥ अथ फलोदकेन स्नापयेत्॥ तस्य मंत्रः॥ याः फलानि रीर्याः फलानि पुष्पाः
याश्च पुष्पिणीः हृदस्पतिप्रसूता स्नातो मुंचत्व ॐ हसः ॐ वकेन मंत्रेण जलस्नानं॥ यवगो
धूमचूर्णेन मुग्धचूर्णेन जलेन च लिङ्गं घर्षयेत्॥ तस्य मंत्रः॥ मयि मेधां मयि प्रजां मयीन्द्रि
यं सूर्यो प्रजा ददातु॥ इति मंत्रेण॥ अभ्यंजनं॥ अथ गंधोदकं स्नानं॥ तस्य मंत्रः॥ ॐ ह्रीं
शानाय नमः॥ गंधोदकं स्वाहा॥ गंधोदकं स्नानं समर्पयामि॥ ततः ॐ ह्रीं॥ तत्पुरुषाय नमः॥

राम
२८

शस्य

पुष्पोदकं स्नानं समर्पयामि। ॐ हूं अघोराय नमः। स्वर्णोदकं स्वाहा। ॐ ह्रीं वामदेवाय नमः।
रत्नोदकं स्वाहा। ॐ ह्रां सद्यो^{भ्रा}ताय नमः। मूलमंत्रोदकं स्वाहा। ॐ ह्रां ह्रीं हूं ह्रौं ह्रः। नारिके
लोदकं स्वाहा। अथ शिवमंगलकुंभजलेन स्नानं लिंगस्य कारयेत्। तस्य विधिः प्रथमता
कले~~ः~~ प्रार्थनां कुर्यात् करसंपुटं कृत्वा इमानि मंत्राणि पठेत्। ॐ कलशस्य मुखे रुद्रः। के
देविष्णुसमाश्रितः। मूले तस्य स्थितो ब्रह्मा मध्ये मातृगणाः स्मृताः। कुक्षौ तु सागराः सर्वे स

दी०

२६

प्या

प्रदीपावसुंधराशेषास्तु देवतां सर्वे। कलशसंतु समाश्रिताः। गंगैर्यमुने चैव। गोदावरिसरस्व
ती नर्मदा सिंधुकावेरि जले स्मिन् संनिधिं कुरु॥ ॐ आपो वा। इदं सर्वं विश्वा भूतान्यापः
प्राणा वा आपः पशवः। आपो न्नमापो मृतमापः। सम्राडापो विण्णापः स्वर्गाच्चंद्राश्च
पोजोतिश्च आपो यजूंश्च आपः सत्यमापः सर्वदेवता आपः। ॐ भूर्भुवः। इदं मंत्रं स्मरेत्।
तस्मिन् घटे भूतिं सिंहातत् कलशं शिष्यस्य ससीये समाहरेत्। कलशस्य पूजनं कुर्यात्

प्या

राम
२६

दी०

३०

नमः॥ ॐ नं ह्रीं शिरोस्वाहा॥ ॐ मं हूं शिखायै वषट् ॐ शीं ह्रैं कवचाय हुं॥ ॐ वां ह्रीं नेत्रत्रया
यवौषट् ॐ यं हः अस्त्राय फट्॥ अथ॥ इमानि मंत्राणि॥ उदीरयेत्॥ ॐ ह्रां ह्रीं हूं ह्रैं ह्रौं ह्रः
॥ इति शिवांगमंत्रः॥ ॐ हं ह्रौं हं ह्रौं हंसः॥ इति पंचप्रसादमंत्रः॥ नमः शिवाय॥ ॐ नमः
शिवाय॥ ॐ ह्रां ह्रीं नमः शिवाय॥ स्पूलपंचाक्षरि ॐ ह्रीं नमः शिवाय सूक्ष्मपंचाक्षरि ॐ
ह्रां ह्रीं हूं नमः शिवाय प्रसादपंचाक्षरि॥ ॐ हः॥ अनंतशक्तिधाम्ने ज्योतिरूपाय शिवाय

एम
३०

अस्त्राय फट् ॐ श्रीं पंशुं हुं फट् इति पाशुपतास्त्रमंत्रः ॥ अभिमंत्रैः लिंगं अभिमंत्रयेत्
 शिष्यस्य प्राणं लिंगे स्थापयेत् अथ लिंगोपरि दक्षणा करतलं धत्वा अस्य सिष्यस्य प्राण
 प्रतिष्ठा मंत्रस्य ऋक् यजुः सामाथर्वणा निष्कंदासि सकलजगत् करि प्राणशक्तिदेवता
 अंबीजं ह्रीं शक्तिः ॥ क्रौं कीलकं ॥ सकलमंत्रप्रतिष्ठार्थं अस्मिन् लिंगे शिष्यस्य प्राणा
 स्थापने विनियोगः ॐ आं ह्रीं क्रौं यं रं लं वं शं षं हं सः ॥ शिष्यस्य प्राण इह प्राणाः ॥ ॐ आं ह्रीं

ही०

३१

क्रौंयंरंलंवंशंषंहंसः। शिष्यस्यजीवइहस्थितः। ॐ आर्हींक्रौंयंरंलंवंशंषंहंसः शिष्यस्य
कृचसुश्रोत्ररसनाघ्राण॥ वाक्पाणिपादपायूपस्थानिसर्वेन्द्रियाणिइहस्थितानिसुखंवि
रंतिष्टंतुस्वाहा। इतिमंत्रेणशिष्यस्यप्राणंशिवलिंगेनिवेशयेत्॥ अथगुरुः॥ स्वदक्षणाक
रतलेन। शिवलिंगंस्पृष्ट्वा न्यासं कुर्यात् ॐ ईं ईं सं छं जं। छं चं शं उर्ध्वं केशनिहृदयाय नमः
उं श्रोत्रनेत्रप्राणत्वक्घ्राणजिह्वात्मने। ॐ उं हुं डं दं रं ॐ जरिनिशिखिनिपद्भ्यां वर्तिनि

राम

३१

शिखरे स्वाहा वाक्पाणिपादपायूस्थानि वै । ॐ ऐं नं धं दं शं तं ऐं त्रै लो क्य रूपिणि सहस्रारि
 वर्तिनि मायाशिखायै वषट् । ॐ वचनादानगमन ॥ विसर्गानंदः । ॐ पृथिव्यपूते ज्ञावा
 य्या काशात्मने ॐ अं जिं धं गं खं कं । आं सं जीविनि । कवचाय हुं शब्दस्पर्शरूपरसगंधा
 त्मने । ॐ ॐ मं भं चं फं पं ॐ अंतरीक्षिणि । नेत्रत्रयाय वौषट् । ॐ मनोबुद्धिरहंकारश्चित्ता
 त्मने ॐ सं लं हं षं शं वं लं यं मारिणि । अस्त्राय फट् । अथ मातृकान्यासः । अं आं इं ईं उं

त्रैः पंचामृतैः स्नानं कुर्यात् ॥ अयं मे हस्तो भगवान् ॥ अयं मे भगवत्तरः अयं मे विश्वमेष जी
 अयं मे शिवाभिर्मैषणः ॥ अयं माता अयं पिता अयं जीवातुणाममत् ॥ इति मंत्रेण सप्तवारं
 पूजयेत् अर्घ्यादिभिः गंधाक्षताधूपदीपनैवेद्य ॥ तांबूलादिहस्तौ पूजयेत् अथ गुरुः
 शिष्यस्य मस्तके हस्तं निधाय ॥ अयं मे हस्तो भगवान् ॥ इति मंत्रेण ॥ अर्घ्यं पौर्वादि स या
 प्तवारं पूजयेत् ॥ अथ मंत्रोपदेशः ॥ अथ गुरुः पूर्वाभिमुखं भूत्वा उपदेशं चकारयेत् ॥ बी

-य्य

धिवी

-य्य

ही०

३३

जंवरणीस्वरंशक्तिं क्रमात्। उपदेशेत्तरुः। नकारः पृथ्वीतेयोमकारस्तोयउचते शिकारे
 निरिति प्रोक्तो वकारो वायुर्हते। यकारेनंतमित्युक्तं। पंचाक्षरमिति स्मृतं नकारः पी
 तवरीश्व॥ स्थाणवैपश्चिमं मुखं छंदो नुष्टुप् कृषाश्चात्री रुद्रो देवमुचते। उदात्तस्वरि
 तमकारे रक्तवर्णश्च। स्थानवैद्योत्तरं मुखं द्रुद्रोधिदेवतच्छंदो गायत्री गौतमो मुनिः॥
 अनुदात्तस्वरशिकारः कृष्णवर्णो स्थाणवैदक्षरं मुखं। विश्वामित्रऋषिश्चेष्ट। अनुष्टुप्

-य्य

राम

३३

ही० छंदेश्वरतथास्वरितश्वरः।वकारोहेमवर्णश्च।स्याणंवैपूर्वसंज्ञिकं ब्रह्माधिदैवतं तच्छ्रुते
३४ दृह तिचिंगिणेऋषिः प्रचयस्वरः।यकारोस्वेतवर्णश्च० ॥ ॥
इति श्रीदीक्षाविधानसम्पूर्णम् ॥ ॥ लिपितं भयरो प्रसादपाठक। शुभं भवतु श्रीरक्त

राम
३४

